

Čtvrtletník – listopad 2018 – číslo 4
Trimestriel – novembre 2018
Driemaandelijks – november 2018

BELGIQUE - BELGIE
1420 BRAINE-L'ALLEUD 1
P 001887

Zpravodaj

Českého krajského spolku Beseda

Milí přátelé, krajané,

s nastupujícím podzimem přicházejí nejen Dušičky, ale i výročí vzniku našeho samostatného státu, Československa. To již sice neexistuje, ale většina z nás si ho velmi dobře pamatuje. Pravdou je, že stále více mladých lidí jej zná jen z historie, zůstává však pro nás stále důležitým mezníkem, neboť na jeho demokratických základech a tradicích staví i dnešní Česká republika a trůfám si říci, že částečně i Slovensko.

Oslavy tohoto výjimečného století se dlouho připravovaly, a to jak v České republice a na Slovensku, pro které byla důležitá Martinská deklarace, tak snad po celém světě. Je skvělé, že to byly oslavy důstojné, bez zbytečného patosu, ale přesto vlastenecky zaměřené. Vlastenectví se v poslední době moc nenosí, snad z obavy, že bychom mohli sklouznout k nacionalismu, nebo že bychom byli nařčeni z xenofobie. Ale to je přece velká škoda! Není to snad s národy podobné jako s jednotlivci? Říká se, že „Lidi musíš mít rád, aby tě měli rádi.“ A také prý musíme mít rozumně rádi sami sebe, abychom vůbec uměli milovat. Musíme vědět, za co si můžeme sami sebe vážit a na čem bychom měli zapracovat, abychom byli lepšími. Jak si nás pak mohou vážit ostatní? Nikdo není perfektní a Češi nejsou výjimkou, avšak až příliš často slyšíme velmi sebekritické až sebemrskačské poznámky na naši národní povahu. Rozhodně si takový přístup nezasloužíme! Jako protiváha pak vznikají takové pěkné knížky jako třeba Co dali Češi světu nebo Co má vědět správný Čech Michala Vaněčka.

Na tento problém jsme narazili při besedě s Olgou Struskovou, jak se můžete dočíst uvnitř čísla. Co kdybychom se podívali na sebe zblízka? Co kdybyste nám napsali, za co si můžeme sami sebe jako národ vážit? Negativní věci ponechejme tentokrát stranou, o tom se píše často. Těšíme se na vaše odpovědi k této malé anketě.

Spoustu akcí věnovaly v Belgii české subjekty nejen společnému století, ale i dalším osmičkovým výročím. Některé

vzpomínaly přímo Tomáše Garrigua Masaryka a Čapkovy Hovory s TGM, proběhlo mnoho zajímavých výstav, promítaly se filmy, v parku Tervuren byla zasazena Lípa svobody, v září se česky a slovensky plesalo, v říjnu se oběma způsoby zpívalo. Oslavy důstojně zakončila slavnostní recepce, kterou v gotickém sále bruselské radnice společně připravila obě naše velvyslanectví.

A naše rozdělení? Šlo o rozvod, o rozchod, o roztržku či o něco jiného? Ani jedno z toho! Cítím to stejně jako pan velvyslanec Slovenské republiky. Prostě a jednoduše, dopadlo to stejně jako v přírodě: dvě děti dospěly, vylétly z rodného hnízda a každý si vybral svou cestu. Na rozdíl od mnoha dalších legendárních i historických sourozenců se však jeden druhého podlým způsobem nezbavil, ale žijí vedle sebe v míru, spolupracují všude tam, kde to je možné, a mají se úplně obvykle jako lidsky rádi. V Bruselu se slovenských akcí účastní i Češi a na českých akcích potkáváme mnohé Slováky. A tak to má být! Dobrými vztahy na státní i osobní úrovni přispíváme ke kvalitnějšímu a šťastnějšímu životu nás všech.

A život jde dál, osmičkový rok se blíží nepříjemně rychle ke konci, přijde rok devítkový a zase bude co slavit a na co vzpomínat. Dříve však, než pozvedneme číši na zdravý, šťastný a úspěšný nový rok, budeme mít několik možností se sejit. Všechny potřebné informace a instrukce najdete uvnitř čísla. Tak tedy příjemné čtení a na brzkou shledanou.

© foto Olga Schmalzriedová

Olga Schmalzriedová

Dýchánek s Nevěstami a Olgou Struskovou

Tradiční podzimní dýchánek Besedy připadl na neděli 14. října. Předpověď hlásila prudké ochlazení a déšť, takže to vypadalo, že se během jedné z posledních slunečných nedělí zájemci nenechají zlákat výletem do přírody a že se na dýchánek dostaví. Ošklivé počasí se sice opozdilo, na dýchánek však dorazili téměř všichni, a ještě pár lidí se do Pražského domu vypravilo navíc.

Soudíc podle pozornosti během promítání a následné diskuse **s režisérkou filmu *Válečné nevěsty Olgou Struskovou***, nikdo z přítomných nelitoval. Téma Angličanek, které se provdaly za české vojáky během války a přijely s nimi do poválečného Československa, není historiky zpracované. Byla jich nejméně tisícovka, některé se po několika letech rozvedly a vrátily se do Anglie, ale dobrá polovina jich v Československu zůstala. A to i přes všechna příkoří a represálie, které musely se svými manžely po převzetí moci komunisty snášet. Nebylo to jen proto, že sňatkem s československými občany automaticky ztratily britské občanství, anebo že tolik své muže milovaly. Zamílovaly si totiž i naši zemi a naši kulturu, svým magickým kouzlem je k sobě připoutala i sama Praha. Krásně to ve své knize ***Cesta svobody*** (aneb Život Angličanky v Praze) líčí **Rosemary Kavanová**. Kniha vyšla v minulém roce v nakladatelství Brána. „*Praha je pastvou pro oči... Mé srdce však vábila především stará Praha – Staré Město a Malá Strana. Stála se mým duchovním domovem... Toulala jsem se tam sama celé hodiny a pociťovala spřízněnost s duchem města a štěstí pramenící z jeho krásy a harmonie.*“ Dokumentární (a částečně

hraný) film vznikl v letech 2010 až 2017 na bázi výše zmíněné knihy v produkci **České televize** pod vedením **Martiny Šantavé**, která se dýchánku v Pražském

© foto George Schmalzried

domě též zúčastnila, a věnoval se osudům jen několika Angličanek, z nichž žádná dnes již nežije. O to víc je jejich svědectví cenné a důležité! Rosemary Kavanová pomáhala české opozici a po sovětské okupaci musela Československo ilegálně opustit. I v Anglii však pokračovala v podpoře české opozice až do své smrti v roce 1981, a to především překlady dokumentů a exilové literatury do angličtiny.

Z filmu číší láska těchto žen k naší zemi, která se stala jejich domovem, respekt k našemu umění a kultuře, obdiv a úcta k našim zvykům a jazyku.

I když se ve filmu převážně vyjadřovaly v angličtině, česky se naučily a v lásce k Česku vchovaly i své děti.

Po promítání paní režisérka Olga Strusková odpověděla na všechny otázky diváků. Dost nás zaskočil dotaz a názor jednoho z přítomných krajanů na to, co dnes znamená být Čechem, když v podstatě prý máme už jen přírodu a hudbu. Na okamžité reakce se zmožilo jen několik lidí, avšak v soukromé diskusi se pak někteří přítomní (a nejvíc Italka Antonella) rozhořčovali, proč jsme se neozvali, když jsme toho světu dali tolik! Na mě osobně nesmírně zapůsobil citát z knihy, který zazněl i ve filmu a jímž se Rosemary Kavanová loučila s Prahou: „*odnášejíc si bolestnou touhu po někom, kdo umřel nebo je nekonečně daleko. Bývalý profesor právnické fakulty jednou řekl: «Být Čechem není národnost, ale choroba.» Dodala bych, že nakažlivá; pronikla mi do morku kostí, zachvátila celé mé srdce. Vduši mi utkvělo panoráma Hradčan. A něčí hlas jako by mi šeptal do uší: «Pravda vítězí» a dodával, «ale dá to fušku.»*“

Co dodat? Dejme se do práce!

Olga

© foto George Schmalzried

© foto George Schmalzried

© foto George Schmalzried

BURZA KNIH A ZAJÍČEK NA KONI

Vyrobily děti ze Zajíčka na koni.
© foto Olga Schmalzriedová

Burza knih probíhá po celý rok. O aktuální seznam (knihy dostáváme průběžně) si můžete kdykoliv požádat a na předání vámi vybraných knih se domluvit. Dvakrát ročně, obvykle před jarním a podzimním dýchánkem dovezeme většinu knih do Pražského domu, kde si zájemci mohou knihy prolistovat a pak si z nich vybrat nebo

nabídnout některé své knihy. Téměř všechny knihy prodáváme za symbolické jedno nebo dvě eura. Všechny vybrané finanční prostředky jdou na účet **pražské obecně prospěšné společnosti Zajíček na koni**, která se stará nejen o děti postižené Downovým syndromem, ale též o další, jinak znevýhodněné děti (www.zajiceknakon.cz).

V létě od nás dostala tato společnost z letošní jarní a loňské podzimní burzy na účet **350 eur**. Naši krajané totiž často přispívají na dobročinnost víc, než za knihy žádáme. Jsou i tací, kteří přispívají bez nákupu knih. Všem patří velký dík! Kdo by rád přispěl, může tak učinit přímo na účet společnosti uvedený na jejich webových stránkách nebo na účet Besedy s poznámkou Zajíček na koni. Paní ředitelka **Markéta Šulcová** pobývala po roce 2000 nějaký čas v Bruselu, proto se známe osobně a máme důvěru v jejich spolehlivost. Na říjnovém dýchánku se vybralo za knihy 110 eur, celkem se zatím

Nakreslila Maruška ze Zajíčka na koni. © foto Olga Schmalzriedová

od léta prodalo **117 knih** a vybralo se za ně **300 eur**. Jednu vzácnou knihu z exilové literatury dostala pražská knihovna Libri Prohibiti, 48 knih dostala zdarma bruselská Česká škola bez hranic.

Od vedení Zajíčka na koni jsme v říjnu dostali poděkování, DVD o jejich činnosti, pár obrázků a výrobků dětí, pohlednici a poukázky na konzumaci v **kavárně AdAstra**, kterou provozují v Praze a kde zaměstnávají jinde nezaměstnatelné postižené dospělé. Poukázky věnujeme jako malou odměnu největším dárcům z řad našich krajanů.

Děkujeme a přejeme vám i Zajíčkovi jen vše dobré a nejlepší!

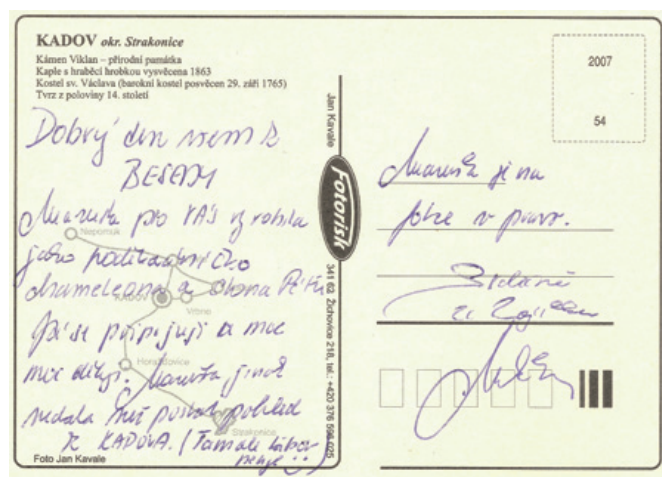
za Besedu - Olga

© foto George Schmalzried

Kadov - pozdrav od Zajíčka na koni

Kadov - pozdrav od Zajíčka na koni

České kořeny v Lucembursku a Belgii

© foto z archivu Českých kořenů

© foto George Schmalzried

Přijměte pozvání na bruselskou premiéru filmu **České kořeny** v Lucembursku a Belgii, který vznikl v loňském roce a sleduje osudy několika krajanů, kteří odešli z Československa za svobodou a usadili se v Luxu nebo zde v Belgii. Pražské i mezinárodní publikum zhlédlo film v rámci červnového festivalu, jímž spolek **České kořeny z. s.** (www.ceskekoreny.cz) pod vedením zakladatelky **Martiny Fialkové** oslavil desetiletí stejnojmenného projektu. Za tu dobu vzniklo 5 dílů příběhů o cestách za svobodou, další se plánují. K projektu se po svém přestěhování do Prahy připojila i naše krajan **Alena Gilbert**.

Nad filmem převzal **záštitu pan velvyslanec Jaroslav Kurfürst**

a promítání proběhne za přítomnosti autorů projektu **Martiny Fialkové, Zdeňka Poláška** a **Lucie Tomanové** na **Stálém zastoupení ČR při EU** (rue Caroly 15, 1050 Brusel) v **pátek 16. listopadu 2018 v 19 hodin**. Zda se dostaví i **Tomáš Kubák**, kameraman, střihač a režisér v jedné osobě, zatím není jasné, je totiž velmi zaneprázdněn. Přítomní diváci budou moci po promítání se všemi pobesedovat, v případě zájmu si DVD s filmem zakoupit. Ani na občerstvení nezapomeneme.

Ve filmu se seznámíme s umělci, jakými jsou např. malíři **Oto Nalezinek** a **Iva Mrázková** z Lucemburska, s hudebním skladatelem **Jánem Valachem** z Antverp, s vědcem **Michalem Svobodou** z Bruselu,

se stavařem **Františkem Šedým** a podnikatelem a bývalým honorárním konzulem **Michalem Wittmannem**, oba z Lucemburska. Tento 90minutový dokument nás zavede i do České školy bez hranic v Bruselu a do domácnosti rodiny **Schmalzriedových**. Všechny protagonisty filmu spojuje smysl pro humor a věrnost ideálům, ochota a síla překonávat překážky, láska k rodné řeči a zemi i vděčnost k místu, kde našli nový domov.

Vstup je volný, z organizačních důvodů je třeba poslat **přihlášku** na **spolek@beseda.be**.

Těšíme se na naše brzké setkání.

výbor Besedy

Ohlasy v Pamětní knize po pražské premiéře:

Děkujeme nejen všem účinkujícím v tomto filmu, ale především autorům a celému týmu Českých kořenů za úžasný dokument. (*Laudovi, synovec Jána Valacha*)

Krásné, povznášející a obohacující!!! Pořad a vaše vyprávění mě nabilo velkou energií. (*Léa Luxemburgová*)

Emotivní, veselá a silná. Člověk si hned uvědomí, jaké obrovské štěstí dnes máme. Na druhou stranu, režim

zplodil legendy a inspirativní příběhy. Díky, byl to zážitek. (*N.P.*)

Ohromný film. Potlesk na otevřené scéně. Díky. (*Milena Štráfěldová, spisovatelka*)

Krásný film, ve kterém zaznělo vše, pocity po emigraci, životní moudrost i humor. (*Zdeňka Kuchyňová, Český rozhlas, vysílání do zahraničí*)

Hodně štěstí, síly, úspěchů a výdrže. (*český kořen ze Švýcarska Joža Stehlík*)

Blahopřeji k vynikajícímu dokumentu! (*Barbara Semenová, časopis Čechoaustralán*)

Nádherně dojemné a opravdu se srdcem všechny osobnosti i děti zdravíme ze Švédska. (*Lída a Jiří Koutní*)

Výborný dokumentární film! Gratulace a hodně štěstí! Jste inspirace! (*Markéta, Ústecký kraj*)

POZDRAV OD PANA VELVYSLANCE

Po čtyřech letech strávených v Bruselu si stále silněji uvědomuji, jak výjimečný je krajanský život v Belgii. Ke konci své mise se ohlížím zpět a zjišťuji, že právě krajanský život patřil mezi ty nejpříjemnější součásti mého „bruselského období“, pracovní, ale i lidsky.

Na své předchozí diplomatické pouti v Rusku, a hlavně ve Spojených státech jsem potkal velké množství Čechů žijících v zahraničí, kteří měli díky turbulentnímu 20. století silné a často napínavé osudy. Jednalo se o zajímavé a většinou velmi úspěšné lidi, kteří reprezentovali to lepší ze složité historie Československa. Moje bruselská zkušenost jen posílila mé přesvědčení o tom, že krajanský život je nesmírně důležitý a že ambasáda jej má ze všech sil podporovat. Češi žijící v zahraničí i širší společenství, které se o českou kulturu, jazyk a historii zajímá, jsou nejbližšími partnery, lidmi otevřenými k navazování přátelství a také skvělými znalci místního prostředí. Mají také potřebný odstup a jsou schopni poskytovat cennou zpětnou vazbu. Belgie a konkrétně Brusel má svou vlastní osobitost a výjimečnost. Myslím, že není přehnané tvrzení, že tak koncentrované a velké společenství lidí, kteří chtějí být spolu a jsou ochotní pro ostatní něco udělat, není nikde jinde na světě. Talent, kreativita i dobrá vůle se projevují na řadě akcí, které bruselské prostředí nabízí.

© foto z archivu pana velvyslance Kurfürsta

Kromě krásných a viditelných akcí je zde pestrá paleta každodenního života české komunity, která oslovuje zájemce o nejrůznější témata a také všechny věkové kategorie. Krajanský

spolek je sice jistou institucí, ale pro jeho vnitřní život je podstatná jeho zaměřenost na lidi, kteří chtějí být spolu a jsou otevření přijmout mezi sebe ostatní. Co však považují za nesmírně cenné, jsou dobré vztahy, dělba práce a hledání

© foto z archivu pana velvyslance Kurfürsta

společné dobré vůle mezi všemi zdejšími krajanskými spolky a skupinami. Vzájemná podpora a společné vlastenectví v tom nejlepším

© foto z archivu pana velvyslance Kurfürsta

slova smyslu zbaveném nacionálních konotací není samozřejmost a ve světě je spousta příkladů (nejen v české komunitě), jak složité to může mezi krajanskými spolky být. V Bruselu se krajanským spolkům a celému společenství podařilo vytvořit prostředí, ve kterém se cítí dobře nejen Češi a Slováci, ale také spousta lidí bez ohledu na to, odkud pocházejí.

Každé nebe má své stálce a na obloze Čechů a Slováků žijících v Belgii je takovou stálci Beseda. Hluboku její tradice člověk docení, třeba když ji srovná s letošním stým výročím založení Československa a uvědomí si, že kořeny Besedy sahají do minulosti ještě hlouběji. Před čtyřmi lety, kdy jsem přijel do Belgie jako nový český velvyslanec, jsem se dozvěděl, že v roce

2004 (ke stému výročí založení) dostala Beseda cenu Gratias Agit, a já jsem se velmi těšil na spolupráci. Postupně jsem navštívil některé její akce a seznámil se se skvělými lidmi, a dokonce jsem se učil pect vánočky. Jsem moc rád, že si Beseda zachovala svoji vitalitu a rád bych poděkoval Olze Schmalzriedové za vedení spolku i všem ostatním, kdo se na práci Besedy podílejí, za všechny Váš čas, který věnujete práci pro druhé, i za to, že se věnujete šíření dobrého jména České republiky a propagaci naší kultury, jazyka a historie. Rád bych popřál všem, kteří tvoří Besedu, Českou inspiraci nebo Českou školu bez hranic, ale i dalším českým institucím a skupinám přispívajícím do života velké české komunity v Belgii, aby se Vám i nadále dařilo táhnout za jeden provaz.

V době, kdy bude Zpravodaj vycházet, bude moje mise v Bruselu u samotného konce. Proto bych rád tyto řádky využil k tomu, abych Vám všem ze srdce poděkoval za příjemnou spolupráci a vlídné přijetí a popřál Vám pevné zdraví a vše dobré na Vašich cestách.

Jaroslav Kurfürst

Vážený a milý pane velvyslance, děkujeme Vám za tak laskavá a upřímná slova na adresu Besedy a všech spolků a krajanů v Belgii. Máte pravdu: v jednotě a spolupráci je síla a házení klacků pod nohy ostatním by bylo mrháním energie. Chceme-li vytvořit lepší svět pro naše děti, musíme pro to něco udělat. Všechny spolky tu jsou pro lidi, chtějí je potěšit, pobavit i poučit. Beseda byla založena jako spolek filantropický, takže lásku k lidem jsme dostali už do vínku.

Děkujeme Vám za podporu, kterou jste nám prokazoval během Vašeho působení v Belgii, a přejeme Vám do dalších let hlavně pevné zdraví, hodně sil, životní pohodu a úspěchy ve všem konání. Necht' se na Vašich cestách setkáváte jen se samými dobrými lidmi!

výbor Besedy

GENDEROVÉ ROLE V BELGII

© ilustrační foto

© ilustrační foto

V České republice, Kazachstánu a Togu je teď velkým tématem přijetí Istanbulské úmluvy proti násilí na ženách. Místní mužové mají totiž strach, že jejich ženy, nespoutané drobným každodenním terorem, rozpoutají genderovou revoluci. Tlačí proto na své poslance a duchovní, protože hrozí narušení jejich po staletí budovaných rolí.

V Belgii, zdá se, není Istanbulská úmluva tématem, protože v Belgii žádné genderové role nejsou. Projevuje se to zejména v tom, jak ženy i muži svorně odkládají kojence do jeslí a budují kariéru. Jestli někdy v budoucnu začnou děti rodit i muži, bude to poprvé v Belgii. Jediným připomenutím tradičních rolí je fakt, že polské uklízečky v Belgii jsou zpravidla ženy.

Tyto skutečnosti se projevují i v českých a belgických genderových archetypech. Tak třeba komiksy, reprezentované Šmouly a Čtyřlístkem. Fifinčina role jako ženy je v kuchyni a u žehlicího prkna, zatímco její mužští druhové zažívají dobrodružství a posouvají svět dál. Ne náhodou pak mužští představitelé ve Čtyřlístku představují tři klasické typy českého muže: strašpytel a přizdisráč Pinda, všeměl a rozumbrada Mišpulín a silák s pivním pupkem Bobík. Všechno je, jak má být, a jak vždycky bylo. Z tohoto genderového rozdělení na nás vane idylická vůně buchet od babičky a motorového oleje a piva z montérek dědečka.

To Šmoulinka je sice hlavně na okrasu, ale je součástí širokého společenství, kde každý má nějakou roli a stará se sám o sebe. Žádná jistota typu: Jsi ženská? Tak hybaj za plotnu.

Jasně dělení rolí se projevuje i v lidových tradicích. Jasně, že zejména

© ilustrační foto

na Velikonoce. Jednou na Velikonoce (to jsem byl v Belgii ještě krátce) jsem rozeslal belgickým kolegyním youtube video z relativně decentní šibačky ve Svatobořicích-Mistříně. Pak jsem se

chvilu cítil jako reportér BBC a těšil jsem se na následné debaty, během kterých kolegyním více osvětlím naši kulturu. Až do chvíle, kdy mi jako reakce začaly chodit otazníky, smutné smajlíky a jeden komentář 'sick'.

Nebo pohádky. České pohádky vykreslují ženy jako křehká stvoření, které je třeba od něčeho osvobodit, aby pak mohly rodit děti. Hybatelé příběhů a hrdinové jsou muži. Belgie žádné pohádky nemá. Belgické děti své pojetí genderových rolí získávají u televizních pořadů Studia 100 (obdoba Studia Kamarád), kde jsou ženy vtipnější, hezčí a chytřejší než muži, kteří se většinou jen všelijak pitvoří.

V Belgii je sice král, který normálně zosobňuje mužský princip, ale ten belgický je většinou jen terčem vtipků a hromosvodem pro frustraci poddaných. To čeští prezidenti jsou sice většinou sbírkami rozličných poruch osobnosti, nikdo je ale nemůže obviňovat z toho, že by nezotožňovali mužský princip, tedy uzurpátorství a ješitnost.

S takovou archetypální výbavou to český muž v belgicko-české domácnosti dříve či později pěkně schytá. Delegovat na ženu vyzvedávání dítěte z jeslí nebo obsluhu myčky na nádobí poukazem na její magickou roli jako matky a ženy, se nesetkává s pochopením. A nepomáhá ani argumentace Fifinkou.

Aleš Bartl

Mikulášská nadílka 2018

Mikulášskou nadílku pořádá Beseda na **Stálém zastoupení ČR při EU** (rue Caroly 15, 1050 Brusel) **v neděli 2. prosince 2018.**

Své děti můžete přihlásit e-mailem na spolek@beseda.be. V době, kdy píšeme tyto řádky, je několik volných míst pouze v 1. skupině. Po naplnění kapacity budou další přihlášky možné pouze do skupiny náhradníků. Každoročně se stává, že někteří rodiče musí v posledních dnech přihlášku zrušit, pak přijdou na řadu náhradníci. V případě, že se k Mikuláši nedostanete, peníze vám hned po akci beze zbytku vrátíme.

V přihlášce uveďte:

1. jméno a věk dítěte / dětí, uveďte i příjmení dítěte, pokud je jiné než vaše
2. do které skupiny se hlásíte - od 13 hodin nebo od 15.20
3. bude-li vaše dítě vystupovat (zpívat, hrát...)
4. nabízíte-li pomoc při organizaci (pomocníci vstupné neplatí)

Vaše přihláška bude platná, až přijde **na účet Besedy BE26 3630 3022 4129** vaše platba. Do zprávy uveďte **heslo Mikuláš a počet dospělých a dětí**, například 2 + 2.

Vstupné zahrnuje perníkový kalendář pro vaše děti (vyrobený ručně z domácích surovin), materiál na mikulášské tvoření a občerstvení pro každého (talířek sladkého nebo slaného občerstvení a nealkoholický nápoj). Děti do 1 roku, pro které nežádáte dárek, zdarma, všichni ostatní **od 1 roku do 99 let platí 7 € na osobu.**

Děkujeme a těšíme se na shledání.

vaše besední výborky

© ilustrační foto

Společné pečení vánoček

Umíte pracovat s kynutým těstem a uplést tradiční českou vánočku? Pokud ne, stačí zajet **v sobotu 8. prosince do Brainu** (rue des Arbalétriers 51, 1420 Braine-l'Alleud). Od 10. hodiny ránní až do pozdních večerních hodin budeme na vánočky postupně těsto zadělávat, plést a péct. To vše s láskou, neboť to by měla být hlavní ingredience všeho, co děláme. Budete vítáni, i pokud máte s vánočkou jen ty nejlepší zkušenosti, neboť v dobré společnosti se lépe pracuje a těsto v té vánoční nadšené atmosféře lépe kyne. Každý si může vyrobit dvě vánočky.

Na jednu vánočku potřebujete:

½ kg polohrubé mouky (možno i belgickou „farine fluide“ čili „vloeiende bloem“)
 100 gr cukru (či více, pokud ji chcete mít sladší)
 100 gr másla či margarínu (nebo více, pokud ji chcete mít tučnější)
 2 - 3 vejce
 nasekané ořechy nebo mandle, rozinky (spíš menší velikosti)

Beseda vám jako vždy dodá sůl, sušené kvasnice a mléko do těsta a též vejce na potřetí upletené vánočky. Přineste si, prosím, **velkou mísu** na těsto **a podnos či krabici** na upečenou vánočku, abyste ji měli v čem odnést. Během dne se budeme muset též občerstvit, takže se každý postará o nějakou tu dobrotu na společný stůl.

Pečení musíme dobře naplánovat, aby vše proběhlo hladce, proto se prosím přihlaste mailem na adresu beseda.belgie@gmail.com. Napište, kolik vás přijde a zda přijдете ráno, odpoledne či navečer. Pokud berete s sebou děti, vezměte jim nějaké hry, aby se zabavily.

Adventní sobota ve vaší milé společnosti je vždy příjemným zážitkem, na který se těšíme.

© foto George Schmalzried

George a Olga

Vánoční koncert České inspirace

Tradiční Vánoční koncert České inspirace v podání sboru **Brusinky/Brussings**, hostů ze sboru **Carloo Cantores** a orchestru **Czech Sinfonietta Brussels** se bude konat **v sobotu 15. prosince 2018 v 18 hodin v kostele Saint Pierre** (rue Felix Poels, Woluwe Saint Pierre). **Diriguje Radim Dvořák.**

Na programu: Vánoční mše Jakuba Jana Ryby a koledy, mj. od Adama Michny z Otradovic. Po koncertě poskytneme jako obvykle malé domácí vánoční pohoštění.

Více informací brzy na stránkách Inspiration Tchèque asbl: www.krajane.app.uh.cz

© foto z archivu České inspirace

Krásné prožití
svátků vánočních
a v novém roce jen to dobré
vám všem přeje
váš výbor Besedy
Olga, Bára, Lenka a Zuzka

B&B La Maison des Chouettes

© foto Tim a Markéta Jacobovi

© foto Tim a Markéta Jacobovi

Sháníte příjemné ubytování pro své blízké, kamarády nebo spolupracovníky? Nabízíme ubytování ve třech stylově zařízených pokojích v klidné rezidenční čtvrti Bruselu.

Každý z pokojů má vlastní sociální zařízení, wi-fi připojení a k dispozici je i společenská místnost. Výhodou je výborná dostupnost městskou dopravou (metro, tramvaje i autobusy v těsné blízkosti) do centra města, k evropským institucím i na letiště. A každé ráno na Vás čeká bohatá snídaně.

Těšíme se na Vás

Markéta a Tim Jacobovi

Kontakt:

La Maison des Chouettes
194 Avenue des Cerisiers
1200 Woluwe St. Lambert
marketa.jacob@gmail.com
+32 487 399 794
www.lamaisondeschouettes.be

Milí členové Besedy,

děkujeme vám za věrnost, kterou každoročně prokazujete našemu téměř 115letému krajskému spolku zasláním členského příspěvku. Ti, kteří zaplatili příspěvek v tomto čtvrtletí, najdou svou členskou kartičku v posledním letošním čísle Zpravodaje. Jakožto členové Besedy dostáváte totiž náš čtvrtletník nejen v e-mailové příloze, ale též tištěný. Pokud příspěvek dorazí na účet později, najdete jej v prvním čísle příštího roku. Máte-li za letošek příspěvek již zaplacený, další vaše platba bude automaticky převedena na rok 2019.

Příspěvky budou i nadále činit **15 € za jednotlivce a 25 € za rodinu**. Děti a studenti příspěvek neplatí, navýšení se meze nekladou. Vaše příspěvky spolu s finančním darem MZV pomáhají financovat naši činnost. Poplatek pošlete na účet Besedy u ING s číslem **BE26 3630 3022 4129**, BIC je **BBRUBEBB**.

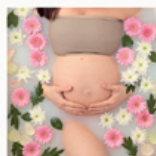
Těšíme se na shledání na všech besedních akcích, které pro vás do konce roku chystáme, a přejeme vám hodně štěstí, pevné zdraví a každodenní radosti po celý rok 2019

jménem všech výborek – Olga.

ČESKÝ KRAJANSKÝ SPOLEK
ČLEN 2018

Spolek krajanů v Belgii od roku 1904
Amicale des Tchèques de Belgique depuis 1904
Vereniging van Tsjechen in België sinds 1904

Jméno a Příjmení
BESEDA

Little Stars
PHOTOGRAPHY

*Těhotenská, novorozenecká,
dětská a rodinná
fotografie*

www.littlestarsphotography.eu

e-mail : info@littlestarsphotography.eu

GSM : 0476 63 19 89

NAŠINCI V BELGII – ROMAN TOMÁŠEK

Osudy krajanů, kteří přišli v posledních desítkách let do Belgie, bývají někdy zamotané, jindy velmi přímočaré. Nechybí v nich většinou láska či touha po poznání něčeho jiného, neznámého. A snad všechny spojuje odhodlání a alespoň po určité období přísný režim, až odříkání. To vše v životě poznal i Roman Tomášek, na první pohled nenápadný správce z Pražského domu. Kdo má však možnost si s ním popovídat, zjistí, že Roman je nejen skromným, neuvěřitelně příjemným a vstřícným člověkem, ale také dobrým manželem a tátou a v neposlední řadě zapáleným aktivním sportovcem. Přísné diety však nedrží, a tak jsme si mohli popovídat nad hrnkem dobré kávy.

Romane, aby si Tě čtenáři mohli zaškatulkovat co do příslušnosti, řekni mi prosím, z kterého kraje pocházíš?

Pocházím z Benešova u Prahy, kde jsem také chodil na základní školu. Poté jsem pokračoval ve studiu v nedaleké Vlašimi, na místní strojní průmyslovce, kam jsem se přihlásil ke studiu konstrukce. Hned v prvním ročníku studia proběhla sametová revoluce a všechny obory byly na škole sloučeny do jednoho a my jsme odmaturovali z všeobecného strojírenství. Vysokou jsem poté vystudoval na ČVUT v Praze, fakultu strojní se zaměřením na ekonomii a management strojírenského podniku.

Prozradíš nám něco více o svém dětství?

Mé dětství vypadalo tak, že přes týden jsme byli s rodinou v Benešově a na víkendy jsme jezdili k prarodičům na nedaleký venkov. Ten jsem měl raději než městské sídliště s dětskými hřišti a omezenými možnostmi pohybu v přírodě. Na venkově jsme běhali s kamarády po lesích a zažívali nejrůznější dobrodružství, měli jsme volnost, o které se mi ve městě ani nezdálo. Prarodiče měli hospodářství se slepicemi, husami, měli jsme i krávu, zkrátka oproti sídlišti mnohem zajímavější prostředí. Babička mě naučila i podojit krávu, ale dnes bych to už asi nevládl. ☺ Naproti tomu ve městě jsem mohl navštěvovat různé zájmové kroužky. Bavilo mě modelování letadel, v radioamatérském kroužku jsem si vlastnoručně vyrobil přijímač radiových vln a pod dozorem dospělých mohl vyzkoušet komunikovat přes vysílačku, což dnešní děti berou už jako samozřejmost. Několik let jsem se věnoval také atletice,

ale žádných velkých úspěchů jsem tehdy nedosáhl. V době školních let byla pro mě atletika spíše takovým pohybovým zpestřením.

Mám mladší sestru, ale hráli jsme si spíše každý se svými vrstevníky. Ona se svými kamarádkami, či doma s panenkami, a to hlavně na školu. Já jsem se narodil v populačně silném ročníku tzv. Husákových dětí, tak jsem jak na sídlišti, tak i na venkově u prarodičů měl spoustu kamarádů. A to právě dnes už člověk nevidí, že by venku běhalo tolik dětí jako kdysi.

Za seznámením s Tvoji manželkou se určitě skrývá zajímavý příběh...

Máš pravdu, že je to neuvěřitelné a člověk pak věří i na osud. Se svou budoucí manželkou jsme se poprvé setkali v USA, kde jsme shodou okolností oba byli díky programu Work&Travel. Ten program umožňoval studentům pár měsíců

Křhour © foto z archivu Romana Tomáška

se znovu úplnou náhodou potkali v parku Sequoia. Ona mě ale vůbec nepoznala, protože jsem ty tři měsíce pracoval jako plavčík, byl jsem opálený a zarostlý. Zato já ji ano! ☺ Kontakty jsme si tentokrát vyměnili a pak se viděli opět v ČR. Rok 2005 ji zavál do Bruselu. Slovo dalo slovo a v roce 2008 jsem za ní jel na návštěvu. Od té doby jsme spolu vlastně začali chodit. Nebylo to ale jednoduché, měli jsme celé tři roky vztah na dálku, kdy ona často cestovala do ČR, já občas do Bruselu za ní, bylo to únavné, ale stálo to za to.

To si nedokážu představit, vztah na dálku musí být hodně náročný. Co vás posunulo dále?

Po dvou letech takového vztahu jsem si řekl, že je třeba něco změnit, tak jsem ji požádal o ruku a ona řekla ano. Po svatbě jsem to byl já, kdo se stěhoval do Bruselu. Byli jsme vlastně jakoby ze staré školy, protože před svatbou jsme spolu vůbec nebydleli, maximálně jsme spolu trávili nějaké tři týdny během dovolené. Až po svatbě jsme si tedy vyzkoušeli, jaké je to spolu skutečně bydlet v jednom bytě.

Protože jsem přišel do nového prostředí a hned od listopadu jsem začal pracovat jako stážista v Komisi, nenudil jsem se. Navíc se nám v září narodilo první dítě. A když má člověk rodinu, soustředí se na ni a neřeší to, jestli se mu dobře žije, nebo ne. Životní priority se dost změní. To Ty jako novopečená maminka určitě potvrdíš. ☺

Grossglockner © foto z archivu Romana Tomáška

pracovat a pak měsíc cestovat. Lidé nám to kolikrát nevěří, když jim to vyprávíme: poprvé jsme se viděli v autobuse z letiště do centra Denveru. To si tam tak přistoupily dvě Češky a já jsem je oslovil. No, bavili jsme se spolu asi pět, deset minut a rozloučili se při výstupu bez toho, že bychom si vyměnili nějaký kontakt. Tohle se stalo někdy začátkem června. Ona pracovala v Denveru a já na východním pobřeží, ve Washingtonu D. C., takže nás dělilo víc než 2500 km. Když koncem léta přišel čas na cestování, vydal jsem se s kamarády opět na západ do národních parků, kde jsme

Setkání v Sequoia NP

© foto z archivu Romana Tomáška

Spartathlon

© foto z archivu Romana Tomáška

A jak se cítíš tady, co říkáš na život v zahraničí?

Nikdy by mě nenapadlo, že jednou budu dlouhodobě bydlet někde jinde než v Česku, ale člověk jde za svým srdcem. A pak některé věci prostě obětuje, protože mu to za to stojí. Já jsem se té změně nebránil.

Líbí se Ti v Belgii? A co ne?

Belgie je asi poslední země, která by mě kdy napadla, že bych v ní mohl žít. Ale zvykl jsem si. Není to zas tak daleko do ČR. Kdybychom zůstali v USA, bylo by to dál ☺. Vyhovuje mi zdejší strava, která obsahuje

Závod MTB © foto z archivu Romana Tomáška

v porovnání s tou českou hodně zeleniny a není tak těžká. Když přijedu domů, tak mi zelenina chybí. Česká strava je většinou maso s přílohou a já bych si dal radši něco lehčího.

A co se mi tady nelíbí... vlastně mě teď nenapadá nic, co by mi výrazně vadilo, to bych musel více popřemýšlet.

Teda, tak to jsi jeden z mála Čechů, který si tady na nic nestěžuje! ☺

Tak člověk si vždycky najde nějakou maličkost, co mu vadí, ale není to nic závažného k životu. Vadí mi například množství aut, věčné kolony a dopravní zácpy v Bruselu a startující letadla nad hlavou. Ale už jsem tomu nějak přivykl, auto v centru využívám minimálně. Když to jde, tak se po Bruselu dopravuji na kole.

Máš tady nějaké oblíbené místo?

Jako asi každý ze země bez moře mě vždy láká mořské pobřeží. Jaro a podzim tu dokážou být úžasné, ale zase tu trochu chybí ty kopečky, hory a tak.

No, a teď ty koničky! ☺

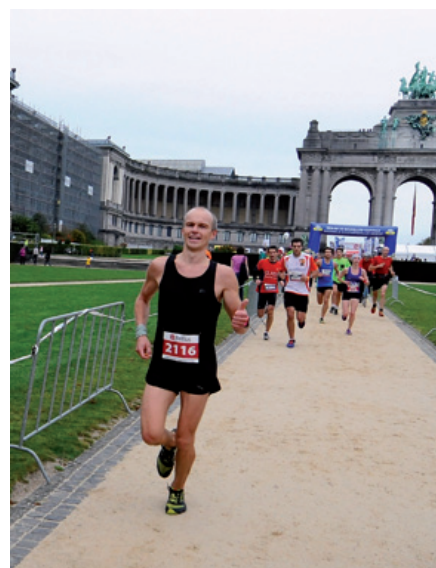
Sport jsem měl vždycky rád, např. ježdění na horském kole, po kopcích a lesích, kterému jsem se začal věnovat na vysoké škole. Bavilo mě zúčastňovat se jak amatérských závodů horských kol, tak vícedenní cestovní cyklistiky s veškerou výbavou na kole. Po studiu jsem trochu zlenivěl a pro cestování kolo nahradila motorka.

K některým zájmům jsem se dostal úplně náhodou. Jednou po práci jsem takhle seděl s kamarádem na pivě a on mi nabídl, zda bych si nechtěl udělat myslivecké zkoušky. Poté jsem se přihlásil do mysliveckého sdružení a začal objevovat kouzla české přírody v praxi.

Vždy mě bavilo čtení knih, hlavně to historické o světových válkách a fantasy a science-fiction, kde mám oblíbenou sagu francouzského spisovatele Arnauda s názvem Ledová společnost. V poslední době čtu samozřejmě převážně o běhání.

Jinak s kolem jsem přišel i do Bruselu, ale protože je tady kolem krajina rovinatá, nebylo to pro mě tak správně cyklisticky záživné! Pak mi tu kolo ukradli a bylo vymalováno.

V roce 2013 jsem se s kolegy z práce přihlásil na jarní 20kilometrový závod tady v Bruselu. Začal jsem samozřejmě trénovat asi tak dva měsíce předem. Běhání se mi zalíbilo a ještě ten stejný rok jsem uběhl svůj první maraton, to je 42 km 195 m. Následně jsem hledal ty správné výzvy, a protože už nejsem nejmladší, tak spíš než rychlost jsem začal vyhledávat závody na vytrvalost. Po roce běhání jsem zvládl poprvé 50 km, což už je ultra-maraton. Po třech letech běhání jsem uběhl prvních

Brussels Marathon © foto z archivu Romana Tomáška

100 km a vyzkoušel si třeba i horský běh na 24 hodin. Loni a letos jsem se zúčastnil legendárního závodu, který se jmenuje Spartathlon, tedy běh ve stopách starověkého vojenského posla Feidippida, z Atén až do Sparty. Závod je dlouhý 246 km s časovým limitem 36 hodin.

Teda... a jak dlouho se připravuješ na tak obrovskou zátěž?

Příprava vlastně nikdy nekončí! ☺ Po každém závodu dám tělu třeba týden až 14 dní na regeneraci a pak začnu opět běhat. Tréninkovou zátěž poté postupně zvyšuji. Snažím se běhat alespoň 100 km týdně, ale ne vždy se mi to daří! Přípravu na novou sezonu začínám začátkem listopadu.

A kam chodíš trénovat, v parku Cinquantenaire asi těch 100 km týdně naběhat nejde! ☺

I tam by se dalo! Mám za sebou závod v Plzni na 100 km, na okruhu 1,5 km. Díky tomu, že jsem tam uběhl 100 km pod 8 hodin, jsem měl možnost reprezentovat ČR na mistrovství světa na 100 km. Jinak běhám nedaleko stezky „Chemin de fer“, což je starý železniční násep u Stockelu. Stezka má asi 6 km. Než doběhnu od domu na stezku, jsou to další tři kilometry, no a pak už jen záleží, kolik toho chci naběhat. Ráno je jediný moment, kdy můžu běhat, takže přes týden vstávám po páté hodině a běhám zhruba hodinu a půl, o víkendu si dám i třicet kilometrů.

A kromě běhání samotného, jak jinak se ještě na takový maraton připravuješ? Máš nějakou speciální dietu?

Snažím se! Co jsem tady v Belgii, jím stravu bohatou na zeleninu, luštěniny, cereálie. Mám sám na sobě vyzkoušené, že alkohol regeneraci hodně zpomaluje, to pak stačí i jedno pivo večer a člověk

cítí, že regenerace není taková. Takže se stane, že mám před závodem třeba jeden nebo i dva měsíce úplně „suché“, bez alkoholu. Hodně jsem omezil konzumaci masa a smažených jídel, týden až dva před závodem maso nejím vůbec.

Přímo při běhu jsem zvyklý jíst datle a banány, existují také různé energetické gely. Je třeba doplňovat sůl a minerály, aby člověk neměl křeče.

Romane, řekni mi, jak vlastně zvládneš uběhnout takovou ohromnou vzdálenost, jakou je třeba maraton?

Samozřejmě člověk musí být fit a mít natrénováno, ale je to také o hlavě a žaludku. Ultra-maraton prostě bolí a člověk si už dopředu musí připravit hlavu na vše, co ho může cestou potkat. Při běhu se třeba uzavřít do své bubliny, nenechat se rušit okolím a překonávat slabost ve svazech, které už jsou postupem času hodně bolavé. No, a pokud vypoví službu žaludek, tak člověk moc šancí na úspěšné dokončení závodu nemá. Musím to zaklepat, ale mně se naštěstí problémy s žaludkem vyhýbají.

Jak ses cítil, když jsi běžel Spartathlon?

Česká republika tu má každoročně relativně silné zastoupení. Letos běželo Spartathlon 15 Čechů, z toho jedna Češka. Byla to pro mě obrovská čest být členem českého týmu, party vynikajících běžců a skvělých kamarádů. I když závod dokončuje zpravidla jen polovina běžců, tak poslední dva roky byl český tým stoprocentně úspěšný v doběhu. Během závodu jsou nachystány stanice, na kterých

se může běžec občerstvit nebo si tam nechat dovézt něco ze své výbavy. S postupem času je po každém zastavení těžší a těžší se znovu rozběhnout. Před závodem se uzavřu do své bubliny, nerozptyluji se příliš okolím a soustředím se na běh a na to, co říká mé tělo: co kde bolí, jestli cítím nějaký kloub nebo šlachy, pak se snažím tu část odlehčit změnou kroku. Sleduji taky, jak často jím, nesmím se totiž dostat do bodu, kdy mám hlad, to už je pak pozdě, hladina cukru v krvi je moc nízká a chvíli to trvá, než se člověk dostane znovu do běžecké pohody. Někdy je těžké donutit se něčeho najíst, protože v určité chvíli kvůli námaze a únavě člověk nemá na jídlo ani pomyslení.

Krátce po začátku tohoto závodu to byla pro mě obrovská euforie, že se mi vůbec podařilo dostat se na závod, který byl už dávno mým běžeckým snem. Další velký okamžik jsem zažil zhruba po první třetině závodu, cítil jsem se docela v pohodě, a to jsem si začal věřit, že závod dokončím. Letos nás potrápil „medikán“ Zorba, užili jsme si přes patnáct hodin deště. Posledních dvacet kilometrů už lze vidět Spartu, cíl naší cesty, a to mě už i přestaly bolet nohy. ☺ A závěr závodu je hodně emotivní! Každému běžci je na konci věnována stejná pocta – malí kluci na kolech a jeden policista na motorce nás každého doprovodili ulicemi Sparty až k soše krále Leonida. Tomu se políbí palec na noze a tím je závod pro závodníka ukončen. Stejně jako ostatní jsem dostal na hlavu olivový věnec a napít vody z tamější řeky Eurotas, vody, kterou

pili běžci při antických olympijských hrách. Pak už nás jen místní zdravotní personál odvedl do blízkého mobilního lazaretu, kde jsou každému běžci řádně omyty a vydesinfikovány nohy. ☺ Když jsem při doběhu poprvé před sebou zahlédl sochu krále Leonida, tak mě zachvátil lehký smutek, že tím končí jeden můj velký běžecký sen!

To je opravdu obdivuhodné! Máš ještě nějaký sen, běžecký nebo jiný, který by sis chtěl splnit?

Rád bych si zaběhl například závod na 166 kilometrů okolo masívu Mont Blanc nebo Western States Trail na 161 km v Americe, jeden z prvních ultra-maratonů na světě vůbec. Zkusil bych se ještě poprat o místo v české ultra-maratonské reprezentaci před nadcházejícími mistrovstvími světa na 100 km a 24 hodin. Tak bych se rád podíval na Aljašku. Ale hlavně mít spokojenou a zdravou rodinu!

Moje poslední otázka: kdybys mohl něco změnit u sebe nebo ve světě, co by to bylo?

Asi to bude trochu znít jako klišé. Ale hlavně bych si přál, abychom mohli všichni žít v míru, beze strachu. A co se týká mě... asi bych neměnil nic, protože to bych pak nebyl tam, kde jsem, neměl bych ty životní zkušenosti, které jsem v životě načerpal! Jen bych se asi víc v mládí učil jazyky! ☺

Tak až Roman poběží jeden z jeho vysněných ultra-maratonů, budeme mu fandit za Brusel!

Zuzana Gjerdingen

Vážená paní, vážený pane,

ráda bych Vás informovala o „**Petici za zavedení možnosti elektronické nebo korespondenční volby pro Čechy žijící v zahraničí**“. S kolegy a kolegyněmi z české komunity v Minnesotě jsme iniciovali tuto petici, abychom podpořili přijetí novely volebního zákona při nadcházejícím projednávání v Parlamentu ČR. Podle současné právní úpravy musí voliči žijící v zahraničí cestovat (často i opakovaně) na nejbližší zastupitelský úřad ČR, což zpravidla znamená stovky až tisíce kilometrů. Tato otázka se netýká zdaleka jen českých občanů žijících v zahraničí dlouhodobě, ale také těch, kteří vycestují do zahraničí pouze krátkodobě – **na pracovní či studijní stáž** anebo jako sportovci reprezentující Českou republiku v zahraničí. Možnost hlasovat korespondenčně by všem těmto skupinám občanů hlasování významně zjednodušila.

Tuto petici podpořily mnohé krajské organizace a české školy v zahraničí (například Česká škola bez hranic), což dokazuje, že jde o otázku pro Čechy žijící v zahraničí velmi důležitou.

Počet podpisů pod touto peticí neustále roste a informoval o ní například server Český dialog, ale také český rozhlas Rádio Praha (česky: <https://www.radio.cz/cz/rubrika/udalosti/volit-az-po-peti-hodinach-cesty-cesi-v-zahranici-prisli-s-dalsi-petici-za-korespondencni-volbu>). Petici předáme poslancům Parlamentu ČR.

Přímý odkaz na petici:

https://www.petice24.com/petice_zavazedeni_systemu_korespondencni_nebo_elektronicke_volby_pro_ceske_obcany_zijici_v_usa_a_dalsich_zemich_v_zahranici

S pozdravem,

Marta McCabe

NA KONFERENCI „KRAJANÉ V DOBĚ GLOBALIZACE“ SE PODESÁTÉ SEŠLI KRAJANÉ Z CELÉHO SVĚTA

„V globálním světě je velmi důležité, abychom se spojili.“

Těmito slovy uvedla setkání krajanů z celého světa a konferenci na téma Krajané v době globalizace čestná předsedkyně Mezinárodního koordinačního výboru zahraničních Čechů Eliška Hašková Coolidge. Setkání se konalo ve dnech 27. - 28. září 2018 v nové budově Národního muzea v Praze a zúčastnilo se ho na devadesát krajanů z 12 zemí ze všech kontinentů. Miroslav Krupička, tajemník Mezinárodního koordinačního výboru, který konferenci pořádal ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí České republiky, připomněl, že tato setkání mají dvacetiletou tradici, že jde o desáté setkání (koná se každý druhý rok) a jeho hostitelem je popáté Národní muzeum.

Krajané nejdříve přivítali hosté: čestná předsedkyně Koordinačního výboru zahraničních Čechů **Eliška Hašková Coolidge** ve spojení s výročími letošního roku zdůraznila důležitost zdravého patriotismu a soudržnost mezi domácími a zahraničními Čechy. Politici mluvili o nutnosti dobrých styků České republiky s Čechy, žijícími v zahraničí, všichni také děkovali za jejich vstřícný vztah k původní vlasti a nabádali k péči o mateřský jazyk a kulturu. Státní tajemník **Miloslav Stašek** připomněl, jak důležitou úlohu měli čeští krajané v Anglii, Francii a ve Spojených státech při vzniku samostatného Československa a že čeští krajané ve světě i dnes představují obrovský kapitál, který však Česká republika stále ještě málo využívá, zejména v oblasti ekonomické diplomacie. Místopředseda senátní komise pro krajané **Jaromír Jermář** vyjádřil názor, že jsou krajané často většími vlastenci než Češi, žijící v vlasti. Generální ředitel Národního muzea **Michal Lukeš** připomněl, že v jubilejním roce Republiky bude otevřena zrenovovaná historická budova muzea, které je pojátkem Čechů v zahraničí a v zemi. Zmocněnec Ministerstva zahraničních věcí pro krajané **Jaroslav Kantůrek** informoval o tom, co všechno obnáší Program podpory českého kulturního dědictví v zahraničí, který se provádí již 14 let a ročně řeší 300 až 500 projektů spolků z padesáti zemí, což svědčí o tom, jak aktivní je krajanová komunita ve světě. Jako velmi důležitý výsledek dlouholetého úsilí oznámil, že od loňského roku konečně začala působit meziresortní komise pro krajané či Čechy žijící v zahraničí.

Po slavnostním předání Ocenění pěti krajanům následovalo jednání konference. **Stanislav Brouček** z Etnologického ústavu ČSAV připravil přehled setkávání zahraničních Čechů a témat, kterými se tato setkávání zabývala. Připomněl, že český exil zpočátku narážel na nepochopení a nezáměr české politiky, která na závěry a rezoluce krajanů nereagovala. Až v poslední dekádě se „hledají možnosti nové otevřené společnosti“, český národ se začíná vnímat jako „národ bez hranic“ a uplatňuje se návratová politika. Také **Ivo Barteček**, který se soustředil na Čechy v Latinské Americe, se zabýval

vztahem českých zemí k Čechům v cizině: zatímco mezi dvěma válkami byli tito lidé považováni za mosty spolupráce, v současnosti ještě doznívá nezáměr o ně a dokonce i odsuzování, přestože jde o nejlepší vyslance své země. Budoucnost těchto komunit vidí v propojování nově příchozích a původních komunit (vznikají dokonce slovanské komunity) a v zachování jazyka. Na ně pak v závěru konference navázal předseda Komise pro krajané Senátu Parlamentu ČR **Tomáš Grulich**, který se v závěru svého mandátu zamyslel nad tím, co se od roku 1990 podařilo pro zahraniční Čechy udělat. Mezi pozitivními výsledky je jednodušší získání českého občanství, zvýšení zájmu o výuku českého jazyka v cizině, principy návratové politiky státu, díky které se Česká republika dostala na třetí místo v Evropě podle počtu návratů, a založení meziresortní komise, která soustřeďuje veškeré informace, důležité pro krajané. Nepodařilo se ale

© foto Libuše Stráníková

prosadit korespondenční volby a dostupnost vysílání České televize. Senátorovi T. Grulichovi bylo při této příležitosti uděleno Čestné uznání za jeho dvanáctileté působení v českém Senátu ve prospěch krajanů.

Z příspěvků krajanů zazněly pozitivní i negativní názory na globalizaci. Zatímco se jedni soustředili na to dobré, co globalizace přináší, jako je lepší informovanost a menší vzdálenost, jiní v ní viděli spíše to špatné, jako je nezastavitelná migrace a vliv mezinárodních koncernů, odchod mladých do měst a s tím spojená ztráta zájmu o udržování českého jazyka, zvyků a tradice. Kromě osmičkových výročí, která byla několikrát zmíněna, bylo připomenuto také deset let Českých škol bez hranic, třicet let časopisu Český dialog a deset let projektu České kořeny. Hovořilo se o krajanech v Rakousku, na Slovensku, ve Švédsku, Rakousku a Austrálii. Marie Štěpánová zaujala vyprávěním o posledních Čechích v Bosně, a české komunity v Chorvatsku se týkaly tři příspěvky: Mája Burgerová mluvila o vztahu žáků České doplňovací školy v Záhřebu na základě ankety, Jiří Bahník podal „chorvatský recept na globalizaci“ v podobě platných zákonů a Helena Stráníková představila krajanové literáty v Chorvatsku a jejich názory na globalizaci.

V závěru konference byl premiérově promítnut nový film Češi v Lucembursku a Belgii z cyklu České kořeny a vystoupila folklorní skupina Jetelček České besedy Záhřeb. Druhého dne navštívili účastníci konference radnici Prahy 1, kde si se starostou Oldřichem Lomeckým pohovořili mimo jiné i o sokolské tradici, prohlédli si Novoměstskou radnici a odjeli na výstavu archiválií do Národního archivu. Setkání bylo jako vždy naplněno přátelským ovzduším, navázáním nových kontaktů a vzájemnou výměnou zkušeností.

Programy repatriace

Po roce 1989 odešlo z České republiky do zahraničí za prací, studiem nebo z jiných důvodů na 300 tisíc Čechů. Díky programům Ministerstva zahraničních věcí a mnoha dalších subjektů se po pětadvaceti letech úsilí podařilo spojit tradiční krajanové spolky s aktivitami nových komunit, řekl Jaroslav Kantůrek. Jako nejoptimističtější příklad jmenoval projekt výuky českého jazyka Česká škola bez hranic, díky kterému existují ve světě stovky českých škol. Nejmladší generaci to umožňuje kulturní a jazykovou kontinuitu a možný návrat do vlasti, což je pro Českou republiku velký vklad do budoucnosti.

Česká republika od roku 1989 umožnila návrat do vlasti mnoha krajanům z válkou ohrožených zemí: z některých oblastí Sovětského svazu, ze zemí bývalé Jugoslávie, z Ukrajiny, v nejnovější době také ze silně ohrožené české menšiny ve Venezuele a v Latinské Americe.

Pět krajanek získalo ocenění

Deset let oceňuje Mezinárodní koordinační výbor zahraničních Čechů společně s Ministerstvem zahraničních věcí ČR při těchto setkáních pět krajanů z celého světa. Ocenění „za dlouholetou práci pro krajanové komunity, za péči o české kulturní dědictví v zahraničí a za budování dobrých vztahů mezi zahraničními Čechy a Českou republikou“ letos získaly organizátorka dětských vzdělávacích táborů Jitka Smrřigová ze Slovenska, zakladatelka spolků Volyňští Češi a Češi žitomýrské oblasti Ema Snidevič z Ukrajiny, sokolská aktivistka Helena Springinsfeld ze Švýcarska, bývalá ředitelka Jednoty, krajanová pracovnice a bývalá předsedkyně Svazu Čechů Libuše Stráníková z Chorvatska a předsedkyně Švédsko-česko-slovenského spolku Jitka Vykopalová ze Švédska.

Doposud toto Ocenění získalo 25 krajanů z celého světa.

Libuše Stráníková

Článek z týdeníku Jednota (Svaz Čechů v Chorvatsku) byl zde použit za laskavého svolení autorky.

Další informace najdete na www.cesky-dialog.net nebo na stránkách www.zahranicnicesi.com

BRUSELSKÁ SOJKA alias Kateřina Farná

PIVNÍ SPECIÁL. UŽ JSTE OCHUTNALI GUEUZE?

Pouze jedno místo v Bruselu vyrábí stále tradičním způsobem lambické pivo. Prapůvodní druh svrchně spontánně kvasí a je závislý na místním počasí – potřebuje chladné zimní měsíce, kdy jsou ideální podmínky pro přenos vzduchem poletujících pivotvorných bakterií. Lambik je poslední pivo svého druhu, do jehož vzniku nezasahuje průmysl. S běžnými europivy nemá nic společného. Chutná a vypadá stejně jako před sto lety.

Perla na pивní mapě Bruselu se jmenuje Cantillon. Poslední lambický pivovar v metropolitním regionu sídlí v zapadlé a nevzhledné ulici pár pěších minut od vlakového nádraží Gare du Midi. Téměř nic včetně původního vybavení se od roku 1900, kdy jej založil Paul Cantillon, v unikátním procesu výroby nezměnilo. „Až do roku 1860, než Louis Pasteur učinil svůj zásadní objev ohledně kvasínek, se takto spontánně vyráběla všechna piva. Na rozdíl od mnoha jiných výrobců lambického piva, kteří se prezentují tím, že využívají spontánní fermentaci, ale ve skutečnosti si pomáhají průmyslově, aby proces uspíšili, necháváme v Cantillonu pracovat hlavně matku přírodu. Naše stoprocentně autentická piva, která přirozeně zrají na chladném vzduchu, od pseudolambiků podávaných v některých hospodách poznáte po prvním ochutnání. A to je také důvod, proč máme v současné době takový úspěch a chodí k nám stále více lidí,“ líčí mi 76letý šéf pivovaru Jean-Pierre Van Roy. Skutečná lambická piva a jejich příbuzní však nemají ochrannou známku, takže jediné vodítko, jak s jistotou odlišit tradiční lambik od toho moderního, je poznámka na etiketě.

Akční bakterie

V Cantillonu panuje přátelská atmosféra. Jean-Pierre společně s manželkou Claude, dědičkou pivovarnické tradice, a jejich děti Jean, Magali a Julie dbají na to, aby zachovali oceňovaný pivní endemit také pro další generace. Nahlédnout pod pokličku výroby, na prohlídku muzea a ochutnávku do jejich pivovaru pravidelně chodí zástupy turistů i místních. Lambická piva chutnají českému, na plzeň zvyklému jazyčku nezvykle. Mají silně nakyslou chuť. Někteří taková piva zatracují, jiní si je nemohou vynachválit a jejich popíjení považují za degustační zážitek. Měli byste vidět tváře těch, kteří si hltnou poprvé. Slinné žlázy zareagují podobně jako na lžičku hořčice. K tomu

zklamaný výraz a pochybnosti, jestli toto pivo není spíš nějaká varianta vína nebo cideru. Ostatně původně se lambickému pivu říkalo obilné víno.

Za tajemstvím tohoto moku stojí řeka Senne, která kdysi protékala i na povrchu Bruselu, než ji uvěznili pod zem. V jejím údolí a v oblasti Pajottenland se totiž ve zvýšené koncentraci vyskytují bakterie *Brettanomyces Bruxellensis* a *Lambicus*, vyvolávající spontánní kvašení.

Malinové pivo Rosé de Gambrinus © foto Kateřina Farná

Jejich působení na ječmennou směs je dosud trochu záhadou. Stačí otevřít dveře a okna pivovaru, aby mohl čerstvý vánek dovnitř přinést mikroorganismy a ony mohly zahájit proces kvašení čili fermentaci. Dodatečné přidání kvasnic už není potřeba. Bruselské bakterie jsou velmi choulostivé a nemají rády, když na ně v sudech, kde právě pracují na zpracování veškerého cukru, někdo poklepává. Prý by se mohly leknout. V lambickém pivovaru proto s nadsázkou návštěvníkům doporučují chovat se jako v zoo a na divoká zvířata nesať! Za starých časů se k nakyslému pivu přidávala kostka cukru nebo zkaramelizované lízátko lambikstoemper. Výsledkem je dnešní faro, lambik smíchaný s kandovaným cukrem. Po válce si pijáci ochucovali lambické pivo malinovou šťávou, což by asi někteří současní milovníci orosených půllitrů s pořádně načepovanou bílou čepicí považovali za znesvěcení. Nízkoalkoholové varianty bruselského moku dokonce dříve běžně popíjely i děti: ještě do roku 1950 si mohly prckové místo teplého mléka beztestně dopřát slabý tmavý ejl nebo faro.

Lambik v Cantillonu vyrábějí od začátku listopadu až do konce března z důvodu, že během chladných dní a nocí poletuje vzduchem více bakterií. Zásadní roli hraje také čas. „Lambik přirozeně fermentuje až tři roky většinou v dubových sudech. Tak dlouho trvá, než bakterie zredukuje veškerý cukr. V prvotním lambickém pivu nejsou žádné bublinky ani pěna. Během procesu se sice uvolňuje oxid uhličitý, ale ten se vypaří přes spoje v dřevěných sudech,“ vysvětluje Jean-Pierre. Z jednoročních, dvouletých a tříletých lambiků pak pivní mistři míchají, takzvaně blendují, gueuze (psáno také geuze), ovocná piva nebo karamelové faro. Následně směs načepují do lahví tvarově podobných těm šampaňským, v nichž probíhá druhotné kvašení. Až během něho se objeví pěna i bublinky. „Jedná se o nejtradičnější výrobu piva. Je to podobné jako s vínem a šampaňským.

Lambické pivo je původní víno a gueuze šampaňské, které vzniká smícháním několika různě starých lambických piv a následným dozráváním v lahvích po dobu minimálně jednoho až dvou let,“ vysvětluje Jean-Pierre. Nápoj, který prošel druhotným kvašením v láhvi, se někdy říká gueuzelambiek nebo belgické šampaňské. Do své oblíbené kavárny na něj chodíval surrealistický malíř René Magritte.

Živá voda

Nejen ženy preferují jemnější ovocné kriecky, minimálně tři měsíce macerované s višněm (niz. Krieken), čímž pivo získává granátově červenou barvu, jedinečnou ovocnou vůni a chuť. V Cantillonu ještě připravují malinová piva pojmenovaná Rosé de Gambrinus s nádherně narůžovělou barvou a opojnou vůní. Za zkoušku stojí i sezónní rebarborové a meruňkové speciály nebo Mamouche s čerstvým bezovým květem. „Na ovocná piva používáme jen celé ovoce, žádná aromata, umělé cukry, sirupy nebo koncentráty. Na 1 litr jedno až dvouletých lambiků používáme 200 g ovoce. Neošizené lambické kriecky poznáte podle jejich přirozeně nasládlé a nakyslé chuti. Zapomeňte na bonbonovité příchutě, jaké vyrábějí jinde,“ zdůraznil.

Pivní lahve, uchované v horizontální poloze, uzavírá pořádná korková zátk a drátěnou čepičkou. Uvnitř působí tlak o síle několika barů a takové síle by obyčejný špunt nemusel odolat. Takto solidně zašpuntované „kyseláče“ vydrží zrát ve sklípku i dvacet let (výjimkou je faro, které lze skladovat maximálně čtyři týdny, přidaný karamel totiž zásadně urychluje kvašení). Lahve se musejí otvírat opatrně. Nejprve se vyřine pěna. První kapky se nechávají odtéct, aby ven vyšly usazeniny, a pak se po stěně sklenice tekutina velmi pomalu nalévá. Někde nechávají sediment buď na dně lahve, nebo ve skleničce stranou, abyste si ho mohli vychutnat zvlášť. Samotná chuť se po otevření vyvíjí. První lok chutná jinak než ten poslední, zpravidla nejlepší, plný a nejméně kyselý. S degustováním netřeba pospíchat. Tímto čistě přírodním nápojem si můžete bez výčitek připít na zdraví. Stěží z něj přiberete, protože neobsahuje žádný cukr. Naopak jej můžeme označit za superpotravinu, doslova živý a osvěžující nápoj, který zažene žízeň a prospěje tělu. Paní majitelka

Vznik lambického piva mají na svědomí divoké bakterie. © foto Kateřina Farná

Trojice cantillonských piv © foto Kateřina Farná

Cantillon je poslední pivovar svého druhu v Bruselu.
© foto Kateřina Farná

Claude rád popíjet po malých doušcích, aby člověk takřkajíc dlouho vydržel. Jinak by mu takové pití mohlo snadno stoupnout do hlavy. Je silnější, než vypadá. Zejména v parném létě bývá záradné.

„Kdybych měl naše lambické pivo přirovnat k ženě, byla by to upřímná, přirozeně atraktivní žena čistě krásy,“ rozněžil se na konec našeho setkání příležitostný básník a spisovatel.

Cantillonské delikatesy tvoří jen malou kapku v belgickém pivním moři. Belgičané jsou na svou bezkonkurenčně pestrou prohmelenou scénu hrdí. Tvrdí, že mají nejvíc druhů na světě – přes 5000 pivovarů, 17 000 názvů piv a až 1500 různých druhů, započítávají ovšem i různé stupně – a zároveň nejširší výběr místních specialit. Kromě mocných trapistických piv a masových značek jako Maes a Palm, spodně kvašeného ležáku Stella Artois, přirozeně zakaleného pšeničného Hoegaardenu nebo pitelného Leffe můžete ochutnat speciality jako Tripel Guldenberg od pivovaru De Ranke, vyrobený z květů chmele, Tripel Karmeliet od firmy Bosteels ze směsi ječmene, ovsu a pšenice, exkluzivní 7procentní Caractère Rouge, jenž v pivovaru Rodenbach vzniká dodatečnou šestiměsíční macerací s třešněmi, malinami a brusinkami poté, co prošel dvoletým dozráváním v dubových sudech. Klenotem jsou tmavé klášterní Bornem Dubbel a temně červené

Majitelé pivovaru © foto Kateřina Farná

Kasteel Rouge, Barbar s medovou příchutí, silné hořké Hopus, můj oblíbený Taras Boulba nebo mocný Kwak, servírovaný ve sklenici zvláštního tvaru – v době koňských dostavníků se dala zasunout do třmenu, aby ji měli jezdci vždy po ruce. A které je vaše nejoblíbenější belgické pivo?

Kateřina Farná

STÁVKY JAKO NÁRODNÍ SPORT

Belgie je zemí piva, čokolády, hranolků, vafelí, slávek ... a také stávek. Belgičané jsou do protestních shromáždění ohromně zapálení. Stávkují pravidelně a s takovým odhodláním, o němž se může českým odborářům jen zdát. Přesto zůstávají slabým odvarem toho, co dokážou Francouzi. Poslední větší ukázkou „umění“ belgických stávkujících byl šestidenní kolaps na letišti Zaventem, kde část „bagážistů“ způsobila na začátku podzimních prázdnin velmi nepříjemné komplikace nejen mnoha rodinám s dětmi.

Do Bruselu jezdí demonstrovat i Češi.
© foto Kateřina Farná

V Bruselu se údajně uskuteční více než 500 protestů ročně, započítáme-li i akce nejrozličnějších zájmových skupin, které se konají v bezprostředním okolí evropských úřadů, znamená to, že každý den někdo na ulici veřejně demonstruje svoji nespokojenost. Zejména generální stávky umí pořádně zacloumat životem v celé zemi. Prázdná vlaková náustpiště, žádná MHD, zrušené lety, ztichlé banky, továrny, obchodní domy, pracovat přestanou popeláři, úředníci i značná část nemocnic. Dokonce činnost pozastavují některá média. Dokázala bych si představit, že kdyby někdo vyhlásil olympijskou disciplínu v tomto klání, bezpochyby by o zlatou medaili bojovali Francouzi s Belgičany.

Když se rozjede stávková sezóna a odborové organizace začnou úřadovat, musejí si zejména

nestávkující obyvatelé Bruselu obalit nervovou soustavu tukem ze smažených hranolků nebo ji utlumit litry silného belgického piva, protože by jinak hrozilo fyzické napadení prvního odbojného řidiče tramvaje. V Bruselu se totiž nějaké větší demonstrace za sociální jistoty odehrávají přibližně každého čtvrt roku. A za každého počasí, silnému dešti i větru navzdory. Belgičané považují právo stávkovat za nezciitelné. S naprostým klidem tak železničáři, na nichž jsou závislé desetitisíce lidí, dokážou stávkovat každý druhý měsíc. Neřeší, že si ostatní kvůli nim musejí brát dovolenou, protože se jinak nedostanou do práce a jejich děti do škol.

Nadto se do centra evropské politiky pravidelně sjíždějí prezentovat svou nespokojenost lidé z celé Evropy – oceláři proti dumpingovým cenám zabarikádují půlku města, rozhořčení zemědělci stovkami traktorů zaútočí na Evropskou čtvrt, mlíkaři vylévají před Evropskou komisí hektolitry bílé tekutiny... K tomu někteří škodolibé dodávají, že čekají národní stávku kvůli tomu, že vafle nejsou dost horké a křupavé, nebo že by se s ústřicemi mělo před jejich otevřením za živa zacházet mnohem „empatičtěji“.

Jeden protest měl po teroristických útocích v roce 2016 dost ostudné načasování. Únosnou mez krátce po bombových atentátech překročila část leteckých dispečerů letiště Zaventem, když po tom všem, z čeho se ochromená metropole snažila dostat, začali stávkovat kvůli svým „ohroženým“ sociálním jistotám. Asi v přesvědčení, že právě teď dokážou svým postojem zasadit ránu hodně hluboko a přitáhnout pozornost. Stalo se.

Řídící letového provozu totiž odmítali přistoupit na dohodu o předčasném odchodu do důchodu: z 55 let se měl zvýšit na 58 let, přičemž by měli dostávat 85 % svého platu. Někteří dispečeré se hodili marod, čímž světu v tak mimořádné situaci ukázali těžko pochopitelnou míru sebestřednosti.

Zkrátka čeho je moc, toho je i na obyčejného Bruselana příliš. Řada Belgičanů asi bere stávky

jako dobře placené volno, kde vyfasují oblečení, občerstvení a k tomu mají výlet do hlavního města zadarmo. Do potyček s policií se ovšem hrne málokdo. Tu a tam dojde na pouliční násilí, házení vajec a policejní vodní děla. Skutečná krev však teče výjimečně.

Kateřina Farná

ilustrační foto © Generální stávka.

Profil

Na Brusel se nedá předem připravit. Brusel se musí zažít. A přesto, že jsem se jako novinářka ocitla v hlavním městě evropské politiky, rozhodla jsem se sbírat a pěstovat jiná žurnalistická semínka.

Své tipy, návrhy na témata i neobyčejné příběhy mi prosím zašlete na e-mail bruselskasojka@gmail.com

Bruselská sojka má kromě stejnojmenných profilů na Facebooku, Twitteru a Instagramu také blog www.bruselskasojka.cz

Společenská rubrika

*Milí krajané,
nezapomínejte nám včas zasílat zprávy o významných událostech ve Vašem životě. Děkujeme.*

4. července 2018 se narodila **Stella**, dcera Lubomíra Trundy a Elišky Buzkové.

Rodičům i dcerce srdečně blahopřejeme a přejeme pevné zdraví, hodně lásky a štěstí.

10. listopadu 2018 oslavila narozeniny členka výboru a editorka Zpravodaje **Zuzana Gjerdingen**.

13. listopadu 2018 oslavil narozeniny **Michal Hoenig**, bývalý člen výboru Besedy.

17. listopadu 2018 oslavila narozeniny paní **Alena Gilbert**, bývalá dlouhodobá členka výboru Besedy.

23. listopadu 2018 oslavila narozeniny **Marta Gregor**, bývalá pokladní Besedy.

29. listopadu 2018 oslavila narozeniny **Dagmar Straková**, ředitelka České školy bez hranic Brusel.

1. prosince 2018 oslaví narozeniny paní **Zora Papežová**, bývalá předsedkyně Besedy.

9. ledna 2019 oslaví obdivuhodné narozeniny paní **Lída Francombe**.

*Všem oslavencům a oslavenkyním srdečně blahopřejeme
a do dalších let přejeme hlavně dobré zdraví, spokojenost a krásnou životní pohodu.*

Kalendář Českého krajského spolku Beseda:

Premiéra dokumentárního filmu České kořeny v Lucembursku a Belgii	Stálé zastoupení ČR při EU Rue Caroly 15, 1050 Brusel	pátek 16. 11. 2018 od 19:00
Mikulášská nadílka	Stálé zastoupení ČR při EU Rue Caroly 15, 1050 Brusel	neděle 2. 12. 2018 od 13:00 a od 15:20
Společné pečení vánoček	Rue des Arbalétriers 51, 1420 Braine-l'Alleud	sobota 8. 12. 2018 od 10:00 do 24:00

Zpravodaj vychází čtvrtletně, členové Besedy jej dostávají poštou automaticky, ostatní na požádání. Každý zájemce bude dostávat elektronickou verzi Zpravodaje e-mailem, stáhnout si jej též můžete z webových stránek Besedy, **www.beseda.be**. **Příští číslo Zpravodaje vyjde v únoru 2019, uzávěrka pro vaše příspěvky je 20. ledna 2019.**

EDITOR: Zuzana Gjerdingen, zuzana.gjerdingen@gmail.com, spolek@beseda.be
ADRESA: Český krajský spolek Beseda, 51, rue des Arbalétriers, 1420 Braine-l'Alleud, Belgie
TELEFON: +32 2 384 96 44 nebo +32 497 92 81 62